

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону України
«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо удосконалення окремих положень про судовий розгляд та досудове розслідування»
(реєстр. № 5661 від 14.06.2021)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 8 вересня 2021 року (протокол № 52) проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо удосконалення окремих положень про судовий розгляд та досудове розслідування» (реєстр. № 5661 від 14.06.2021), внесений народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими.

Законопроект має на меті забезпечити здійснення ефективного кримінального судочинства, запроваджує додаткові гарантії захисту прав та інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, удосконалює окремі положення про судовий розгляд та досудове розслідування. Положеннями проекту Закону пропонується доповнити Кримінальний процесуальний кодекс України визначеннями «забезпечення безпеки», уточнити термін «керівник органу досудового розслідування» з метою недопустимості будь-якого позапроцесуального втручання у кримінальне провадження. Також передбачається доповнити перелік учасників кримінального та судового провадження третіми особами, які є власниками або володільцями арештованого майна; визначити, що належить до зловживання процесуальними правами в кримінальному судочинстві, якими повноваженнями наділений слідчий суддя, суд з метою запобігання зловживанню процесуальними правами, встановити можливість оскарження таких дій слідчого судді; законопроектом запроваджується інститут окремої ухвали слідчого судді, суду; визначаються порядок та умови складення такої ухвали, її зміст, особливості направлення, наслідки її невиконання або ігнорування, можливість її апеляційного оскарження; змінюються правила накладення грошового стягнення.

Що стосується питань, які віднесені до предметів відання Комітету з питань цифрової трансформації, у законопроекті пропонується частину четверту статті 107 КПК викласти у новій редакції та встановити обмеження щодо застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження.

Відповідно до положень законопроекту фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження під час розгляду слідчим суддею питання про обрання, зміну, продовження, скасування запобіжних заходів є обов'язковим. Фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження під час розгляду слідчим суддею питання про проведення негласних слідчих (розшукових) дій не здійснюється. В усіх інших випадках, під час розгляду питань слідчим суддею, застосування технічних засобів фіксування здійснюється за клопотанням присутніх під час розгляду учасників кримінального провадження або за ініціативою слідчого судді.

Фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження в суді під час судового провадження є обов'язковим. У разі неприбуття в судові засідання всіх осіб, які беруть участь у судовому провадженні, чи в разі, якщо відповідно до положень Кодексу судові провадження здійснюється судом за відсутності осіб, фіксування за допомогою технічних засобів кримінального провадження в суді не здійснюється.

Міністерство цифрової трансформації України, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації в межах своєї компетенції повідомили про відсутність зауважень та пропозицій до законопроекту.

Міністерство внутрішніх справ України опрацювавши законопроект зазначає, що проектом Закону пропонується внести зміни до пункту 8 частини першої статті 3 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України, визначивши додаткову умову, за якої керівником органу досудового розслідування може бути посадова особа, визначена в Єдиному реєстрі досудових розслідувань у конкретному кримінальному провадженні.

Міністерство звертає увагу, що відповідно до чинної редакції цієї норми керівником органу досудового розслідування є, зокрема, начальник Головного слідчого управління, слідчого управління органу Національної поліції України.

Згідно з пунктом 3 частини другої статті 39 КПК України керівник органу досудового розслідування уповноважений ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, давати слідчому письмові вказівки, які не можуть суперечити рішенням та вказівкам прокурора.

Відповідно до підпункту 4 пункту 2 розділу V Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06 липня 2017 року № 570, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 липня 2017 року за № 918/30786, начальник Головного слідчого управління Національної поліції України ознайомлюється з матеріалами досудового розслідування кримінальних правопорушень, дає слідчим Національної поліції України письмові вказівки.

Відповідно до абзацу восьмого пункту 1 розділу 2 Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, затвердженого наказом Генерального прокурора від 30 червня 2020 року № 298,

до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), зокрема, вносяться відомості про прізвище, ім'я, по батькові керівника органу прокуратури, прокурора, керівника органу досудового розслідування, слідчого, детектива, керівника органу дізнання, дізнавача (уповноваженої особи інших підрозділів), який вніс відомості до ЄРДР та/або розпочав досудове розслідування та/або здійснює досудове розслідування чи процесуальне керівництво.

З урахуванням викладеного Міністерство зазначає, що внесення запропонованих проектом Закону змін до пункту 8 частини першої статті 3 КПК України призведе до того, що керівники органів досудового розслідування центрального органу управління поліцією та територіальних органів поліції на рівні головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, областях та місті Києві через невнесення до ЄРДР будуть штучно позбавлені контрольних функцій у частині ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, яке здійснюється слідчими підпорядкованих слідчих відділів, та надання за результатами письмових вказівок слідчим, що є неприпустимим.

Державна судова адміністрація України надіслала до Комітету пропозиції до зазначеного законопроекту. А саме, абзац восьмий частини третьої статті 146 Кримінального процесуального кодексу України пропонує викласти у такій редакції:

"Ухвала про накладення грошового стягнення є виконавчим документом та має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим законом. Стягувачем за таким виконавчим документом є Державна судова адміністрація України. Суми грошового стягнення зараховуються до доходів спеціального фонду Державного бюджету України та використовуються на забезпечення здійснення судочинства судами, в порядку встановленому законом."

У зв'язку з цим ДСА України вважає за необхідне також внести зміни до пункту 5 частини третьої статті 29 Бюджетного кодексу України, виклавши його в такій редакції:

"5) судовий збір, надходження від звернення застави у дохід держави та грошове стягнення в кримінальному провадженні;".

Міністерство юстиції України у своєму висновку не підтримує законопроект та висловило ряд зауважень та пропозицій до нього. Зокрема, пунктом 13 розділу I проекту Закону пропонується частину четверту статті 107 КПК викласти у новій редакції та встановити обмеження щодо застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження.

При цьому Міністерство зазначає, що авторами проекту Закону не враховано, що запропоновані зміни порушують передбачену статтею 27 КПК засаду кримінального провадження, а саме гласність і відкритість судового провадження та повне фіксування технічними засобами судового засідання і процесуальних дій, оскільки крім питань про обрання, зміну, провадження чи скасування запобіжного заходу є інші заходи забезпечення кримінального

провадження які потребують обов'язкової фіксації, зокрема такі як відсторонення від посади, арешт майна, тимчасове вилучення майна.

Під час обговорення проекту Закону народні депутати України – члени Комітету з питань цифрової трансформації звернули увагу на ряд висловлених зауважень та пропозицій до нього. Отже, члени Комітету вважають за доцільне під час доопрацювання законопроекту врахувати зазначені вище зауваження та пропозиції Міністерства внутрішніх справ України, Державної судової адміністрації України та Міністерства юстиції України.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності при опрацюванні проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо удосконалення окремих положень про судовий розгляд та досудове розслідування» (реєстр. № 5661 від 14.06.2021), внесеного народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими врахувати висловлені пропозиції та зауваження.

2. Направити висновок Комітету з даного питання до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

Голова Комітету

М. Крячко